

Täysistunto

Tiistai 4.3.2025 klo 14.01—17.28

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 2/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslaki-valiokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdientä jälkeen. — Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.34 **Puolustusministeri Antti Häkkänen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjä käy jo neljättä vuotta täysimääräistä hyökkäyssotaa suvereenia naapurivaltiotaan vastaan, ja se on lisännyt Suomen ja kaikki muut EU-maat epäystävällisten valtioiden listalle.

Kuten tuoreessa puolustusselonteossa todetaan, Venäjä käyttää laaja-alaisen vaikuttamisen keinoja edistääkseen strategisia tavoitteitaan. Venäjä pyrkii toimillaan vaikuttamaan kohdemaan yhtenäisyyteen, päätöksentekoon ja kansalaismielipiteeseen sekä lisäämään vastakkainasettelua, luomaan pelkoa ja hämärtämään tilannekuvaa.

Kiinteistöhankinnat ovat yksi tapa toteuttaa tätä vaikuttamista. Hallituksen tämän esityksen tavoitteena on osaltaan torjua Venäjän vaikuttamista kiinteistöjen kautta. Hallitus esittää, että kiinteistöjen hankinta kiellettäisiin niiden maiden kansalaisilta, joiden kansallisuusvaltio käy hyökkäyssotaa ja joka voi aiheuttaa uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle. Samoin kiellettäisiin näiden maiden kansalaisten määräysvallassa olevien yritysten ja yhteisöjen kiinteistöhankinnat. Hallitus katsoo, että tällaisen valtion tunnusmerkistön täyttää tällä hetkellä Venäjä.

Onneksemme olemme kuitenkin Suomessa myös heränneet tähän riskiin jo aiemmin, ja kiinteistöomistusten valvonta on kokenut renessanssin. Sotien jälkeinen tiukka valvonta purettiin EU-jäsenyyden myötä, kunnes se palautettiin takaisin 2020-luvun alusta. [Vasemmalta: Osittain!] Ensimmäiset tiukennukset valvontaan tehtiin jo aiempina vuosina, ja nyt sääntelyä tiukennetaan entisestään tällä kiinteistökaupan kiellolla venäläistaustaisille hankkijoille.

Kiinteistöjä voidaan hyödyntää turvallisuuttamme vaarantavasti esimerkiksi tiedusteluun tai vihamielisen toiminnan valmisteluun. Näitä toimia voi toki valmistella ja toteuttaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

ilman kiinteistön omistamista, mutta kiinteistön omistajuus antaa laajan vapauden toimia kiinteistöllä haluamallaan tavalla mahdollisesti turvallisuuttamme vaarantavasti.

On tärkeää huomata, että täysin aukotonta järjestelmää ei voida luoda, ja siksi onkin tärkeää kehittää valvontaa jatkossakin kokonaisvaltaisesti. Tämä esitys on yksi osa tuota kehitystyötä, jota teemme puolustusministeriössä. Kehitys ei siis pääty tähän.

Kielto ei tule myöskään korvaamaan nykyistä valvontaa, vaan täydentää sitä. Kiellon merkittävin vaikutus on, että se vähentää pitkän aikavälin uhkapotentiaalia, joka kiinteistöistä voi syntyä.

Lakimuutos on perusteltu, sillä lupamenettelyllä ei voida ennakoida kaikkia uhkia, joita voi muodostua. Nämä uhat voivat realisoitua hyvinkin pitkän ajan kuluessa, vaikka luvan myöntämisen hetkellä turvallisuutta vaarantavia tekijöitä ei olisikaan. Lisäksi jälkikäteen puuttuminen omistusta lunastamalla on hitaampaa ja kalliimpaa sekä kajoaa hyvin voimakkaasti myös yksilön perusoikeuksiin.

Hallituksen tarkoituksena ei ole hankaloittaa niiden venäläisten elämää, jotka ovat jo täysimääräisesti integroituneet Suomeen. Siksi kieltoon on tehty poikkeus niiden osalta, joilla on pysyvä oleskelulupa. Pysyvän oleskeluluvan saadakseen henkilön on täytynyt asua Suomessa vähintään neljä vuotta, omattava riittävä toimeentulo ja oltava nuhteeton. Korostan, että pysyvän oleskeluluvan saadakseen henkilö on myös ollut viranomaistarkastelun kohteena jo useamman kerran.

Valvonta olisikin jatkossa kolmiportaista kiellon piirissä olevien osalta. Ilman pysyvää oleskelulupaa olevat henkilöt eivät saisi ollenkaan ostaa kiinteistöä. Pysyvän oleskeluluvan saatuaan henkilö taas saisi ostaa kiinteistön, mutta vain, mikäli puolustusministeriö myöntää hankinnalle luvan. Ja kolmannessa vaiheessa kansalaisuuden saatuaan ostaminen olisi vapaata, koska silloin henkilö on Suomen kansalainen.

Haluan painottaa, että kaikkeen, myös kaksoiskansalaisten ja pelkästään Suomen kansalaisuuden omaavien, kiinteistöomistukseen voidaan jo nykyisin puuttua turvalunastamalla. Takalaita on siis jo olemassa. Jos jollain kiinteistöllä siis havaitaan epäilyttävää toimintaa, puutumme niihin jo nyt nykyisen sääntelyn puitteissa. Hallituksen esityksen tarkoituksena ei ole puuttua olemassa olevaan omistukseen juuri tässä, vaan uusiin hankintoihin. Puolustusministeriön johdolla on kuitenkin nyt käynnistetty hanke, jolla turvalunastuslakia eli jälkikäteistä puuttumista tullaan kehittämään entistä tehokkaammaksi. Tämä hanke tulee vielä loppuvaalikauden aikana näillä näkymin tänne eduskuntaan.

Hallituksen esitykseen kohdistui lausuntokierroksella eräitä huomioita, että kielto voi aiheuttaa bulvaanien käytön lisääntymistä. Bulvaanitapausten tullessa ilmi voi puolustusministeriö vaatia nykyiselläänkin ostajaa hakemaan luvan. Tätä kynnystä puolustusministeriön puuttumiselle on nyt tässä jatkovalmistelussa viime viikkoina laskettu entisestään, jotta ei synny aukkoja bulvaanitoiminnalle. Bulvaanien tunnistamisessa tiivis viranomaisyhteistyö on avainasemassa, ja myös viranomaisten välistä tiedonvaihtoa tullaan tehostamaan entisestään. Lausuntokierroksen jälkeen teimme viranomaisten tiedonvaihdantaan entistä tehokkaammat pykälät. Jos yksittäinen taho alkaisi ostamaan kiinteistöjä suurissa määrin ilman näkyvää perustetta, kiinnittäisi tämä väistämättä myös viranomaisten huomion.

Esitystä valmistellut työryhmä kiinnitti jo valmistelussaan huomiota myös muiden hallinnan muotojen, kuten vuokraamistoiminnan, yleistymisen mahdollisuuteen. Tämä on luonnollista, sillä kiellon piirissä olevien ihmisten tulee jatkossakin asua jossain. Mahdollista muiden hallintamuotojen valvontaa tullaan jatkossa arvioimaan ja selvittämään vielä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

tämän vaalikauden aikana. Se on siis erillinen hanke. Nyt on tarkoitus tehdä täyskieltohanke ensin, sitten jälkikäteen puuttumisen kiristäminen ja sitten eri hallintamuotojen arviointi. Jos näitä kaikkia olisi nyt tuotu, tämä olisi kestänyt vuosia, eli tuodaan palasittain.

Olemme siis havainneet, että ongelma on erittäin leveä ja lakea, joten se pitää pureskella palasittain. On kuitenkin tärkeää todeta loppuun, että valvonnasta saatavat hyödyt on aina suhteutettava niihin käytettävissä oleviin resursseihin.

Puolustusministeriö on tehnyt viime vuosien aikana runsaasti kieltäviä päätöksiä EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten ostajien lupahakemuksiin. Valtaosa näistä päätöksistä on tehty venäläisille henkilöille ja venäläistaustaisille yrityksille. Viranomaiset eivät esitä kielteisiä päätöksiä ilman perusteita. Kielteisten päätösten kasvaneesta määrästä voidaan päätellä kaksi asiaa: Ensinnäkin valvontamme on tehokasta ja siihen tehty tiukennukset ovat toimivia. Toiseksi hankinnat, joiden voidaan arvioida uhkaavan kansallista turvallisuutta ja maanpuolustusta, ovat lisääntyneet. Tämäkin puoltaa entistä tiukempaa sääntelyä ja juuri tämäntyyppistä täyskieltoa uusille hankinnoille.

Esitettyä kieltoa ei ole tarkkaan ottaen sidottu Venäjän aktiivisiin sotatoimiin Ukrainassa. Kielto kumottaisiin tilanteessa, jossa katsottaisiin, että sille ei ole enää perusteita. Tämä vaatisi käytännössä Venäjän Ukrainassa harjoittaman laittoman hyökkäyssodan oikeudenmukaista korvaamista Ukrainalle. Tällä hetkellä tähän ei ole olemassa minkäänlaista näkymää. Muilta osin säännöksen mukaisesti olisi arvioitava aktiivisesti vieraan valtion aiheuttamaa kansallisen turvallisuuden uhkaa.

Arvoisa puhemies! Suomen tulee olla valmis suojaamaan itseään kaikelta vihamieliseltä vaikuttamiselta. Emme voi antaa vihamielisten valtioiden horjuttaa vapaata yhteiskuntaamme. Venäjä on osoittanut olevansa valmis tekemään näin. Nämä monet hybridivaikuttamiskeinojen torjuntatoimet ovat oikeudellisesti vaikeita, siksi ne on jätetty edellisten hallitusten toimesta tekemättä, monet myös. Nyt teimme sen, löysimme tähän oikeudelliset ratkaisut, ja lakiesitys on eduskunnassa, ja toivon tälle laajaa tukea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aikanaan vuonna 2009 nostin eduskunnassa ensimmäisenä esille huolen venäläisten maakaupoista Suomessa. Huomasin, että aika yksin sain olla tämän mielipiteeni kanssa. Minä olin kuulemma venäläisvihamielinen ja lietsoin russofobiaa. Onneksi tänään olemme aika laajasti yhtä mieltä näistä asioista. Enää emme tule myöntämään lupaa kiinteistöjen hankintaan henkilöille, joiden kansalaisuusvaltio käy hyökkäyssotaa ja voi aiheuttaa uhkaa maamme kansalliselle turvallisuudelle. Ja tämä on tärkeää, sillä Venäjä ei tule muuttumaan.

Kiitos myös, ministeri Häkkänen, siitä, että tullette tämän turvalunastusasian viemään seuraavana palasena eteenpäin. Meillä on paljon kiinteistöjä, joiden aiempien hallitusten aikana annettiin siirtyä venäläisomistukseen, ja nyt on tärkeää, että ne voidaan lunastaa takaisinpäin. Ministeri Häkkänen, puheenne ja tekonne ovat erinomaisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

14.45 Veijo Niemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä en voi muuta kuin kiittää ministeri Häkkästä tästä loistavasta päätöksestä. On ehdottoman tärkeää, että saadaan täyskielto tällä kohtaa, kun Venäjä on näin vihamie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

linen maa Ukrainaa kohtaan ja ties missä kohtaa myös muita, esimerkiksi Euroopan maita, kohtaan. Kuitenkin on erittäin hyvä, että tämä täyskielto tehdään nyt tässä ensi vaiheessa, mutta toivon, että myöskin myöhemmässä vaiheessa puututaan sen kiertämiseen vuokraamisen kautta. Esimerkiksi näitä vuokratallejahan voi kuka vaan vuokrata tänä päivänä näiltä, jotka ovat niitä tehneet vaikka kuinka paljon tänne Helsingin seudullekin. Niitä vuokrataan vaikka kenelle kysymättä paljonkaan sitä kansalaisuutta, minkä maalainen se vuokraaja on. Toivottavasti myös tämä huomioidaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.46 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on erinomainen kansallisen turvallisuuden vahvistamiseksi, ja puolustusvaliokunnan jäsenenäkin voi yhtyä näihin kahteen edeltävään puheenvuoroon siitä, että tämä on erittäin tarpeellinen.

On selvää, että tässä sotapolitiikassa, mitä Venäjä harjoittaa, he tulevat käyttämään kaikkia niitä keinoja, mitä meidän avoin yhteiskuntamme mahdollistaa kanssakäymiselle, ja käyttämään niitä meitä vastaan. Siksi on hyvä, että tämä porsaanreikä saadaan tukittua.

Toisaalta myös kiitos niille, kuten vaikka edustaja Kymäläiselle, joka on pitkän poliittisen uransa aikana nostanut nimenomaan tätä venäläisten kiinteistö- ja maakauppojen asiaa esille, että se on myös pysynyt rauhanomaisinkin aikoina keskustelun ytimessä ja on nähty, että tilanteet voivat muuttua ja meidän pitää olla siihen varautuneita.

Ei voi olla niin, että samanaikaisesti, kun venäläiset sotilaat raiskaavat ja ryöstävät ympäri Ukrainaa, meidän järjestelmämme mahdollistaisi sen, että he pystyvät käyttämään maanhankintaa tai kiinteistöjä meidän kansallisen turvallisuuden horjuttamiseksi, joten tässä suhteessa kiitokset sekä ministerille että hallitukselle asian valmistelusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.47 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille tästä esityksestä. Niin keskusta kuin varmasti koko oppositio tukee tämänkaltaisia esityksiä, joilla nimenomaan parannetaan sitä meidän turvallisuutta, vastataan tähän muuttuneeseen turvallisuustilanteeseen ja toimitaan ennakoivasti.

Tiedän, että tämä ei ole millään tavalla helppo lainsäädäntö, ja juuri tämä bulvaanikohta on noussut tässä esiin, mutta on hyvä, että sitäkin kynnystä on nyt madallettu ja pyritään hakemaan ratkaisuja. Mehän tiedämme, että eivät välttämättä kaikki kaupat, mitä tässä maassa tehdään, ole turvallisuusuhkia, mutta meillä ei toisaalta ole varmuutta, etteikö siellä taustalla olisi näitä riskejä, ja silloin viisas varautuu.

Haluan tähän loppuun todeta huolen tuolta kuljetus- ja logistiikkapuolelta. Sieltä tulee nyt viestejä, että meillä on kuljetusyriyksiä, logistiikkayhtiöitä, joissa on taustalla venäläisiä toimijoita. Tämä on erittäin iso riski, ja pyytäisin samaa tarmokkuutta tämän sektorin kysymyksiin puolustusministeriltä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

14.48 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä ja tarpeellinen lakiesitys — kiitos, hallitus, ja kiitos, ministeri. Ahvenanmaalle voi vapaas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

ti muuttaa, mutta Ahvenanmaalla on kotiseutuoikeus. Maata, metsää tai isompia alueita voivat ostaa ainoastaan henkilöt, joilla on Ahvenanmaan kotiseutuoikeus, jota voivat hakea henkilöt, jotka ovat muuttaneet Ahvenanmaalle ja asuneet siellä pysyvästi viisi vuotta. Henkilöiden tulee täyttää myös kotiseutuoikeuden muut ehdot, joihin sisältyy myös vaatimus Suomen kansalaisuudesta. Tämän vuoksi henkilöiden, jotka ajavat muiden maiden etuja, on jo nykyään konkreettisesti vaikea hankkia alueita Ahvenanmaalta.

Lakiehdotus on kuitenkin hyvin tervetullut myös ahvenanmaalaisesta näkökulmasta, koska Kihdin toiselta puolelta Turun saaristosta on jo ostettu maata. Siellä tapahtunut toiminta on myöhemmin herättänyt paljon kysymyksiä ja on ollut myös kohteena viranomaisen toimenpiteille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.49 **Sofia Vikman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos hallitukselle tästä tarpeellisesta ja tärkeästä esityksestä, jolla asetetaan [Suna Kymäläisen välihuuto] venäläisten kiinteistökaupat Suomessa täyskieltoon. Puolustusministeri Häkkänen otti vuosi sitten uudelleentarkasteluun kysymyksen, tulisiko venäläisten kiinteistökaupat Suomessa kieltää turvallisuussyistä. Asiaa oli jo edellisen hallituksen kaudella selvitetty, mutta sitä ei silloin katsottu tarpeelliseksi ministeri Kaikkosen toimesta.

Hyvä, että asia kuitenkin nyt etenee. Kiinteistöhankintojen kiellolla voidaan vaikuttaa erityisesti pitkän ajan uhkapotentiaalia pienentävästi. On erinomaista, että tämä huoli bulvaanien käytön lisääntymisestä on myös huomioitu laskemalla kynnystä bulvaanin käytön todentamiselle ja parantamalla entisestään viranomaisten välisen yhteistyön toimintaedellytyksiä. Kaiken kaikkiaan tämä hallituksen esitys on tarpeellinen palanen siinä kokonaisuudessa, kun suomalaisten turvallisuudesta huolehditaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

14.50 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Vihdoin tosiaan tämän hallituksen toimesta tämä esitys on täällä. On pakko kertoa, että taisimme perussuomalaisista kysyä tämän esityksen perään ensimmäisen kerran jo noin vuonna 2008.

Tosiaan Venäjän vaikuttamisyritykset Suomeen ilmenevät monin eri tavoin, ja tämä lakiesitys puuttuu Suomen turvallisuutta uhkaaviin strategisiin maakauppoihin. Mediahan on uutisoinut laajasti näistä menneistä kiinteistökaupoista, jotka ovat sijainneet strategisesti tärkeillä alueilla, [Suna Kymäläisen välihuuto] joten tämä esitys on äärimmäisen tarpeellinen. Mutta kuten on tullut esille, on varmistettava, että myöhemmät lakiesitykset tulisivat kattamaan myös nämä mahdolliset kiertotiet, ja puolustusministeriö hyvin ottikin asian esille.

Edustaja Ovaska otti täällä esille myös sellaisen asian, josta olen itse saanut palautetta, [Puhemies koputtaa] eli nämä venäläisten kuljetusyritykset, joten toivoisin ehkä kommenttia vielä tähän. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

14.52 **Suna Kymäläinen sd** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Täytyy sanoa, että kyllä tätä päivää on odotettu, että tässä salissa käsitellään lakia, jossa käytännössä venäläisten kiinteistökauppoja torpataan — tästä suuri kiitos. Muistan, että kun vuonna 2007 toin kansalaisaktiivina eduskuntaan adressin — sitä oli silloin vastaanottamassa muun muassa istuva pääministeri — niin kyllä odotin, että näitä tekoja olisi tapahtunut jo paljon aiemmin kuin nyt vasta vuonna 2025. Ei tätä ole kirjallisilla kysymyksillä eikä kyselytuntikysymyksillä ratkaistu. Tosin nytkin mietityttää, että jo kolme vuotta, ylikin, Venäjä on hyökännyt Ukrainassa ja tämä lainsäädäntö tuli vasta nyt. On tuntunut pahalta, että samanaikaisesti kiinteistökauppa on Suomessa toiminut, vaikkakin strategisilta paikoilta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti on pystytty kauppoja kieltämään.

Kysyn siitä, että kun tämä uusi laki nyt tuo ilmeisiä tarpeita resurssien osalta puolustusministeriöön ja muihin prosessia hoitaviin viranomaisiin liittyen, niin onko tähän taloudellisesti varauduttu esimerkiksi talousarviossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

14.53 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Luulen, että tässä salissa sentään on aika kova yksimielisyys siitä, että tämä on hyvä hanke. Kiitos siitä ministeri Häkkäselle, että on saatu tämä täyskielto tänne eduskuntaan lakiin. Oli myös erittäin hyvä kuulla, että tämä jälkikäteinen puuttuminen on myös valmistelussa.

Mutta on aivan pakko tälle toiselle reunalle sanoa siitä, että tätä on kyllä kyselty ja yritetty viedä eteenpäin jo todella pitkään. Ehkäpä siellä sitten erilaisia asenteiden muutoksia on tapahtunut niissä elimissä, jotka oikeasti näitä lakeja kirjoittavat.

Tietysti meidän pitää vielä huomioida myös se, että täällä on edelleen todella iso määrä venäläisten omistamia kiinteistöjä, jotka ovat vailla hoitoa. Eli nämä ovat ympäristöriski sinänsä, että talot mätänevät tuolla pitkin rantoja, ja lisäksi myös taloudellinen ongelma, koska tiemaksut jäävät keräämättä, [Puhemies koputtaa] vuokratuloja menee konkurssiin. Millä tavalla hallitus on tähän ongelmaan aikonut puuttua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

14.54 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Osaltani yhdyn näihin kiitoksiin ministeri Häkkästä kohtaan. Vihdoinkin on saatu tämä esitys tänne eduskuntaan, ja tämä on yksi palanen siinä kentässä, jossa pannaan Suomen turvallisuutta kuntoon.

Venäjän hyökätessä Ukraina helmikuussa 22 ja niitä tapahtumia analysoidessa on selkeitä viitteitä siitä, että Venäjä toteutti hyökkäystä muun muassa siten, että etukäteen oli hankittu kiinteistöjä joko ostamalla tai vuokraamalla, ja niihin oli varastoitu materiaalia sekä henkilöstöä, jotka sitten edesauttoivat tämän hyökkäyksen toteuttamista. Tämä hallituksen esitys osaltaan sitten auttaa meitä Suomen osalta ratkomaan ja ennaltaehkäisemään tällaista ongelmaa.

Niin kauan kuin olen itse eduskunnassa ollut, vuodesta 2011, tästä asiasta on puhuttu, ja hyvä, että eri puolueet ja tahot ovat tätä esillä pitäneet, mutta erityisen elämäntyöpalkinnon kyllä tästä antaisin SDP:n kansanedustaja Suna Kymäläiselle, joka on tätä ansiokkaasti pitänyt esillä — saaden lunta tupaan jopa omilta puoluetovereiltaan, rankastikin. Että siinä mielessä hatunnoston arvoinen suoritus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.55 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin kiitoksia ministeri Häkkäselle erinomaisesta lakiesityksestä ja pitkästä toiveesta, jota itsekin olen pitkään mielessäni elätellyt, että tämä toteutuisi.

Kun olemme viime päivinä nähneet tämän Ukrainan sodan karneimmat jatkonäkymät, mitä eräästä keskustelusta maailmalle tuli tietoon tässä muutama päivä sitten, niin nämä venäläisten, itäisen naapurimme soveltamat erilaiset hybridi vaikutuskeinothan, ne kaikki, me tiedämme — tai emme tiedä kaikkia, mitä ne edes aikovat tehdä — mutta meillä pitää olla työvälineet niihin puuttumiseen. Tämä lakiesitys, mikä nyt on tullut eduskuntaan hyväksyttäväksi, on erinomaisen hyvä. Ei se varmasti kaikista tilanteista meitä pelasta, mutta meidän täytyy tehdä työtä jatkossakin samalla keinoin, että kun tilanne vaatii, niin nopeasti uusitaan lakeja, että eivät viranomaiset jää aseettomiksi toimiessaan näitä uhkia vastaan. Kaikki tiedämme sen vallan hyvin, että eduskunnan säätämät lait ovat se väline, millä viranomaiset työtään tekevät, ja tässä meidän pitää olla erittäin aktiivisia, ja tehkäämme se.

Suna Kymäläiselle hänen sitkeydestään ja edustajakollegoille hyvät kiitokset hyvästä pohjatyöstä [Puhemies koputtaa] elämän aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.57 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnan tärkein tehtävä on Suomen turvallisuuden varmistaminen, ja on suuri ilo ja kunnia saada olla nyt säätämässä puolustusministeri Häkkäsen esittelemää lakia niin, että Suomen kansallista turvallisuutta edelleen lujitetaan. Puolustusministeri kuvasi myös hyvin sen prosessin, jolla tullaan etenemään pala palalta kohti sitä, että myös jo näitä aiemmin myytyjä kiinteistöjä päästään omistuksen osalta järjestelemään uudelleen niin, että myöskään ne eivät muodosta Suomen kansalliselle turvallisuudelle uhkaa. Tämä on erityisen suuri kysymys esimerkiksi omassa kotikaupungissani Rovaniemellä, joka on toinen päätukikohtapaikkakunta ja esimerkiksi tulevien F-35-hävittäjien ensimmäinen kotipesä täällä Suomessa. On tärkeää, että tukikohtaympäristöissä voidaan turvata toimintaa vapaana tiedustelusta tai muustakaan, esimerkiksi sabotaasin toiminta-alustasta sillä alueella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

14.58 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puheenjohtaja! Tosiaan puhumme ihan olennaisesta asiasta kokonaisturvallisuuden kannalta. Tässä kokonaisturvallisuus koostuu tietenkin monesta eri palikasta. Nämä kiinteistöt ovat ihan selvästi yksi tämänolennainen asia, ja onkin hienoa, että tätä asiaa yhteistuumin tässä salissa pystytään viemään eteenpäin. Erityisen positiivinen huomio siitä, että tässä on yli puoluerajojen positiivisia puheenvuoroja käytetty kollegoista — en ole kauhean useasti tässä kahden vuoden aikana siihen törmännyt — ja tämä oli sellainen, minkä halusin ihan tässä debatisakin vielä tuoda esille. Kyllähän tämä on yhteinen asia hoitaa meidän puolustus kuntoon. Jos vielä peilataan pikkuisen siihen, kuinka paljon tähän vaikuttavat kaikki ihan arjen pienetkin asiat, ihan lähtien yhteiskuntarauhasta ja muusta, niin kyllä tämä on oikein hienoa, että tässä puhutaan nyt yhteiseen ääneen. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli, olkaa hyvä.

14.59 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri, totesitte, että ongelma on leveä ja lavea. Siihen on vaikea puuttua, mutta siihen täytyy uskaltaa puuttua, ja tuodaan sitten vaikka osissa, niin kuin sanoitte.

Suomi ei ole sodassa, mutta Suomeen kyllä vaikutetaan hyvin aggressiivisin keinoin, ja tällaisessa tilanteessa oma turvallisuus pitää tietysti asettaa aivan kärkeen. Näitä kiinteistöjä voidaan käyttää esimerkiksi tiedustelun tukena, niin kuin kerroitte. On pystyttävä reagoimaan, ja eduskunnan tehtävä on tällaisissa tilanteissa reagoida.

Ylipäättään se, mihin kannustan, on sopimusten symmetrisyys. Meillä on ehkä ollut hie-
man tämmöistä hyväntahtoista naiiviutta aikaisemmin mukana. Otan nyt esimerkiksi jal-
kaväkimiinasopimuksen. Liityimme sopimukseen, vaikka naapurivaltio ei siihen liity. Täytyy uskaltaa vaatia symmetristä lähtökohtaa, kun sopimuksiin liitytään tai tehdään omaa lainsäädäntöä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähes-
tyy nyt loppuaan. — Annan vastauspuheenvuoron ministeri Häkkäsel-
le. Noin kolme mi-
nuuttia, olkaa hyvä.

15.00 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Kiitän lämpimästi vas-
taanotosta ja tuesta eri puolueiden suunnista. Tässä on kyse kuitenkin Suomen varautumi-
sesta hybridi- ja laaja-alaiseen vaikuttamiseen ja suomalaisten turvallisuudesta.

Mutta muutama vastaus näihin kysymyksiin:

Ensinnäkin, onko syntynyt tyhjiössä, että tämä laki on täällä? Ei ole. Kun aloitin puolus-
tusministerinä, niin juuri muutamaa kuukautta aiemmin edellinen hallitus oli tehnyt poliit-
tisen päätöksen, että tällaista täyskieltoa ei tehdä, ja kun tulin taloon, halusin tämän täysin
uudelleenarviointiin, nimenomaan kokonaiskuvan arviointiin, koska olen Itä-Suomesta
kotoisin ja tiedän, että ongelma on ollut pöydällä 20 vuotta, aivan kuten Suna Kymäläinen
täällä mainiosti myös mainitsi. Tämä asia on ollut meillä tiedossa pitkän aikaa. Se ei ole
Venäjän hyökkäyssodan tuoma uhka-arvio, joka olisi muuttunut jotenkin puolessa vuodes-
ta tai vuodessa. Eli tämä asia oli arvioitu vaikeaksi toteuttaa mutta tarpeelliseksi, ja se oli
jätetty pöydälle, siis juuri puoli vuotta ennen kuin minä aloitin — edellisen hallituksen tuo-
re arvio oli pöydällä, ja poliittinen päätös: ei viedä eteenpäin. Siis ongelma jätettiin auki, ja
otin sen uudelleenarviointiin. Ilman puoluepoliittisia silmälaseja itäsuomalaisina tiesim-
me, että tämä pitää hoitaa.

Siksi tässä kesti kauan — vastauksena siihen, miksi meni käytännössä puolitoista vuotta
— että tämä ratkaisu oli oikeudellisesti vaikea löytää, mutta me ei annettu periksi, vaan me
tehtiin tähän ratkaisut. Entisenä oikeusministerinä halusin, että tähän on oikeudellisesti
kestävät ratkaisut. Tämä ratkaisu on perustuslain mukainen nyt. Tämä on kova, mutta tämä
on hyvä ratkaisu: täyskielto, [Sanna Antikainen: Hienoa työtä!] pienet poikkeukset, jos on
töissä tai asunut pitkään Suomessa ja on nuhteeton. On hyvä, että tämä saadaan aikaiseksi,
mutta tämä ei tullut ihan ilmaiseksi. Tämä oli kova poliittinen päätös ja pitkä valmistelu,
perusteellinen valmistelu, ja nyt toivon, että se menee hyvin eteenpäin ja saadaan ne jatko-
osat myös sitten eduskuntaan mahdollisimman ripeästi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

Venäläisten kuljetusyritysten osalta: meillä on tämä asia nyt ihan seurannassa. Me tiedetään hyvin tarkkaan, mitä Suomessa tapahtuu, ja meidän viranomaiset ovat tässä asiassa hereillä.

Resurssitarpeiden osalta tullaan hoitamaan riittävät resurssit, samoin näihin jälkikäteisiin puuttumisiin. Jälkikäteisen puuttumisen osaltahan tulee olemaan se iso ongelma, että kun on jo menty myymään paljon kalliita, isoja kohteita, jopa kriittistä infraakin, niin tietysti ne lunastukset veronmaksajille ovat kalliita, ja me arvioidaan tätä, miten lunastushintojen määräytyminen tulee, ettei tästä tule satojen miljoonien laskua veronmaksajille. Eli tämä pitää hyvin tarkkaan arvioida.

Sitten täällä edustaja Autto nosti tämän Lapin roolin. Tässä on koko Suomi nyt tarkastelussa, ei enää siis vain raja-alueet, vaan koko Suomi. Koko Suomi on puolustukselle ja turvallisuudelle tärkeä — vaikka huoltovarmuusreitit länsirannikon satamiin, tukijoukkojen liikkeet Lapissa tai F-35-kentät tai meidän ruokahuollon keskeiset alueet. Me valvotaan kaikkia alueita. Se ei ole siis pelkästään enää tämmöistä kapeata rajavalvontakysymystä, mitä ehkä 10 vuotta sitten vielä ajateltiin, vaan nyt se on kokonaisvaltaista valvontatoimenpidettä, ja sen takia kiinteistökielto koskee koko maata. [Sanna Antikainen: Se on tärkeitä. Hyvä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.04.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.17.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 4 ja sen käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Kymäläinen poissa. — Edustaja Hänninen.

17.17 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Yksi poliitikkojen tärkeimmistä tehtävistä on taata Suomen ja suomalaisten arjen turvallisuus. Tämä hallituksen esitys kiinteistöhankintojen luvanvaraisuuden tiukentamisesta on tärkeä askel kohti vahvempaa kansallista turvallisuutta ja selkeämpiä kansainvälisiä suhteita.

Mailman muuttunut turvallisuustilanne edellyttää ennakoivia ja päättäväisiä toimia, jotta voimme suojata yhteiskuntamme ulkoisilta uhilta. Venäjän painokas toiminta Euroopassa ja erityisesti sen aggressiivinen tietovaikuttaminen ovat osoittaneet, että turvallisuusympäristömme ei ole enää entisellään.

Ukrainan tilanne on edelleen kriittinen ja meidän yhteinen. Yhdysvaltojen ulkopoliittikan suunnanmuutos on herättänyt huolta ja luonut epävarmuutta kansainväliseen turvallisuusjärjestelmään. Meidän on varmistettava, että Suomessa tehdään tarvittavat päätökset turvallisuutemme varmistamiseksi välittömästi.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksen myötä Suomi ottaa käyttöön selkeät kiinteistönhankinnan rajoitukset, joilla estetään vihamielisten valtioiden vaikutusyritykset ja mahdollinen kiinteistöjen käyttö Suomea vastaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

Laki kieltää kiinteistöjen hankinnan henkilöiltä ja yhteisöiltä, jotka tulevat valtioista, jotka ovat rikkoneet kansainvälistä oikeutta tai voivat muodostaa turvallisuusuhan Suomelle. Rajaturvallisuuden näkökulmasta tämä päätös on merkittävä. Sillä varmistetaan, ettei Suomen maaperää voida hyödyntää esimerkiksi tiedustelutoimintaan tai muihin nykyajan vaikuttamisen muotoihin. Samalla turvataan suomalaisten oikeus itsenäiseen Suomeen. Jokaisella kansalaisella on oikeus asua ja elää vakaassa ja turvallisessa ympäristössä.

Arvoisa rouva puhemies! Nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa emme voi jättää kansallista turvallisuuttamme sattuman varaan. Hallitus on jo aiemmin tiukentanut turvallisuuden liittyviä lakeja, ja tämä esitys on osa laajempaa kokonaisuutta, jolla vahvistetaan Suomen kriisinsietokykyä ja torjutaan ulkopuolisten tahojen vaikutusyrityksiä. On tärkeää, että lainsäätäjät tekevät tarvittavat päätökset etupainotteisesti, jotta vältymme tilanteilta, joissa korjaavat toimenpiteet tulevat liian myöhään.

Suomen on pysyttävä itsenäisesti ja omaan itsenäiseen päätöksentekoon kykyisenä ja pidettävä huoli siitä, ettei tärkeimpiä rakenteitamme, tietoliikennettämme tai kansallisia etujamme voida vaarantaa ulkomaalaisomistuksen kautta.

Kannatan tätä hallituksen erinomaista esitystä ja kiitän, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström poissa. — Edustaja Viitala.

17.21 Juha Viitala sd: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme tänään lakiesitystä, jonka tavoitteena on turvata Suomen kansallista turvallisuutta rajoittamalla venäläisten kiinteistökauppoja Suomessa. Tämä esitys on ajankohtainen ja perusteltu, sillä Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut radikaalisti Venäjän Ukrainassa käynnistämän hyökkäyssodan myötä. On tärkeää, että kansallista turvallisuuttamme vahvistetaan ja tiedostetaan kiinteistöomistusten mahdollinen yhteys turvallisuuteen. Kiinteistöt voivat olla keino vihamieliseen vaikuttamiseen, ja tämän vuoksi meidän on varmistettava, ettei Suomen turvallisuus vaarannu kiinteistöhankintojen kautta.

Esityksessä ehdotetaan, että Venäjän kansalaisilta ja sinne rekisteröidyiltä yhteisöiltä kielletään kiinteistön hankinta Suomessa. Tämä on merkittävä linjaus, joka vahvistaa turvallisuuttamme ja vähentää mahdollisia riskejä. Lisäksi puolustusministeriölle annetaan oikeus vaatia lupahakemusta myös silloin, kun voidaan perustellusti epäillä, että kiinteistö on hankittu laissa tarkoitetun henkilön lukuun. Tämä on erityisen tärkeää, sillä esityksen myötä monimutkaiset omistusjärjestelyt ja bulvaanikaupat voivat lisääntyä.

Vaikka esitys rajoittaa tiettyjen henkilöiden mahdollisuuksia kiinteistöhankintoihin, on huomionarvoista, että se ei koske henkilöitä, joilla on pysyvä oleskelulupa Suomeen tai Suomen myöntämä pitkään maassa oleskelleen kolmannen maan kansalaisen pysyvä EU-oleskelulupa. Tämä on oikeudenmukainen linjaus, joka huomioi Suomessa pysyvästi asuvien henkilöiden aseman.

Pidän tärkeänä, että jatkossa tarkastelemme laajemmin myös EU- ja Eta-maiden ulkopuolisia kiinteistön hankintoja koskevan lainsäädännön toimivuutta. Erityisesti lupalakia, valtion etuostolakia ja turvalunastuslakia on tarpeen arvioida ja kehittää vastaamaan muuttuvaa turvallisuustilannetta.

Arvoisa puhemies! Esitys on tärkeä askel Suomen kansallisen turvallisuuden vahvistamisessa, ja meidän on huolehdittava siitä, että lainsäädäntömme vastaa nykyisiä turvalli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

suusuhkia ja että päätöksenteossamme painotetaan Suomen ja suomalaisten turvallisuutta.
— Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kopra, poissa. Edustaja Autto, poissa. Edustaja Hoskonen, poissa. Edustaja Kiuru, poissa. — Edustaja Mikkonen.

17.24 Anna-Kristiina Mikkonen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain muuttamisesta esitetään siis muutettavaksi kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annettua lakia. Tähän lakiin lisättäisiin uusi säännös luvan myöntämisen ehdottomista esteistä. Lupaa kiinteistön hankinnalle ei myönnettäisi henkilölle, jonka kansalaisuusvaltion Euroopan unionin neuvosto on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia, itsenäisyyttä ja jonka kansalaisuusvaltion voidaan arvioida aiheuttavan uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle ja jonka ainoan kansalaisuusvaltion on mahdollista käyttää kansalaisiaan Suomen kansalliselle turvallisuudelle aiheutuvan uhkan aiheuttamisessa. Eli suomennettuna tämän hallituksen esityksen tavoitteena on turvata kansallista turvallisuutta kieltämällä käytännössä venäläisten kiinteistökaupat Suomessa tilanteessa, jossa Euroopan turvallisuusympäristö on Venäjän täysin oikeudettoman hyökkäyssodan myötä perustavanlaatuisesti muuttunut.

On tärkeää, että kansallista turvallisuuttamme vahvistetaan ja tiedostetaan myös kiinteistöomistusten mahdollinen yhteys kokonaisturvallisuuteen. Kiinteistöt ovat yksi keino vihamieliseen vaikuttamiseen. Hybridiuhkien torjumisen kannalta on tärkeää myös jatkossa tarkastella olemassa olevan EU- ja Eta-maiden ulkopuolisten tahojen kiinteistönhankintaa koskevan lainsäädännön toimivuutta sekä mahdollisia muutostarpeita niin lupalakiin, valtion etuistolakiin kuin turvalunastuslakiin.

Arvoisa puhemies! Vallitsevassa turvallisuustilanteessa on entistäkin tärkeämpää, että puolustusministeriö valvoo kiinteistökauppoja tarkasti. Kuten hallituksen esityksessä on arvioitu, on oletettavaa, että monimutkaiset omistusjärjestelyt tulisivat esityksen myötä korostumaan. Yksilön kannalta hallituksen esityksen vaikutusten arvioidaan jäävän melko vähäisiksi. Ensisijaisesti vaikutukset rajautuvat esityksessä tarkoitettuihin henkilöihin, joilla ei ole pysyvää oleskelulupaa Suomessa. Rajoitus vaikuttaisi esityksen mukaan noin 20 000:een Suomessa ilman pysyvää oleskelulupaa olevaan Venäjän kansalaiseen siten, että heillä ei olisi mahdollisuutta hankkia Suomesta kiinteistöä.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntökeskustelussamme ovat vielä jääneet vähäiselle huomiolle jo venäläisten omistuksessa olevat kiinteistöt ja asunto-osakkeet. Erityisesti venäläistä kiinteistöomaisuutta löytyy Itä-Suomesta. Pakotteiden ja rajan kiinni olemisen johdosta Itä-Suomeen on myös jäänyt muun muassa hylättyä ja hoitamatonta omaisuutta, kiinteistöjä, ja Punkaharjulta Savonlinnasta löytyy muun muassa konkurssiin mennyt kokonainen asunto-osakeyhtiö, kokonainen kerrostalo.

Meidän on hyvä tunnistaa näitä piileviä turvallisuusuhkia ja torjua vihamielistä vaikuttamista, jolla yritetään horjuttaa maamme kokonaisturvallisuutta, jonka turvaaminen on meidän lainsäätäjien tärkein tehtävä.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2025 vp

Asia lähetettiin puolustusvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.